

IV ŚWIATOWY KONGRES RODZIN
WARSZAWA 11-13 MAJA 2007 ROKU

Inicjatorem Światowego Kongresu Rodziny jest Allan Carlton – przewodniczący Centrum Howarda na rzecz Rodzin, Religii i Społeczeństwa w Rockford, w Stanach Zjednoczonych, a także główny autor manifestu zatytułowanego *Naturalna rodzina*¹. Pierwszy Kongres odbył się w 1997 roku w Pradze i był poświęcony roli, jaką pełni naturalna rodzina dla poszczególnych osób, społeczeństwa i świata. Drugi, dwa lata później, miał miejsce w Genewie. Przyjęto na nim deklarację wzywającą do pracy nad wzmocnieniem naturalnej rodziny. Podczas III Kongresu, obradującego w 2004 roku w Meksyku, potwierdzono ustanowienie naturalnej rodziny przez Boga i jej nieodzowność dla dobra społeczeństwa. Cele IV Kongresu, odbywającego się w Sali Kongresowej Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie, sformułowano następująco:

1. Promocja rodziny, jako naturalnej i podstawowej komórki życia społecznego.
2. Propagowanie niezbywalnych praw rodziny, nierozłącznie związanych z prawami człowieka.
3. Przypomnienie misji rodziny jako wspólnoty miłości i solidarności, która najpełniej przekazuje wartości kulturowe, etyczne, społeczne, duchowe i religijne.
4. Stworzenie forum działań na rzecz rodziny, reprezentowanego przez polityków, liderów oraz członków różnych grup wyznaniowych i organizacji działających na rzecz rodziny.
5. Dzielenie się doświadczeniami i osiągnięciami dla umocnienia postaw prorodzinnych, indywidualnych i wspólnotowych.
6. Globalizacja idei prorodzinnych i środków ich przekazywania.
7. Wspólne świętowanie – jedność w różnorodności.
8. Kształtowanie kultury życia małżeńskiego poprzez właściwą troskę o wzajemne dobro współmałżonków i dzieci²

Komentujący inaugurację kongresu Jan Maria Jackowski stwierdził, że „Swym programem i uczestniczącym w nim gronem światowej sławy specjalistów problematyki rodzinnej nawiązuje do pamiętnego XVIII Międzynarodowego Kongresu Rodziny

¹ A. C. C a r l s o n, P. T. M e r o, *The Natural Family a Manifesto*, Dallas 2007.

² <http://www.worldcongress.pl/index.php>

z 1994 roku, który również odbywał się w Pałacu Kultury i Nauki i który dał w Polsce impuls do szerokiej debaty publicznej o polityce państwa wobec rodziny”³

IV Światowy Kongres Rodziny rozpoczął się 11, a zakończył 13 maja 2007 r. Termin zakończenia Kongresu istotnie wpisywał się w znaczące wydarzenia z ciągle żywej w sercach katolików przeszłości: 90. rocznicę objawień fatimskich, 26. rocznicę zamachu na Ojca św. Jana Pawła II i 26. rocznicę powołania Papieskiej Rady do Spraw Rodziny, która – co warto podkreślić – powstała w dniu tragicznego ataku na papieża. Ta zbieżność i symbolika terminów z dniem wieńczącym obrady kongresowe była w odczuciach wielu uczestników Kongresu znakiem duchowej obecności papieża Polaka – największego orędownika praw rodziny.

Kongres wymagał współpracy wielu organizacji z całego świata. Główną organizatorką ze strony Polski była Ewa Kowalewska – dyrektor Human Life International Europa, a przewodniczącą – Katarzyna Mazela, wiceprezes Forum Kobiet Polskich. W Kongresie uczestniczyli przedstawiciele sześćdziesięciu krajów, m.in. Stanów Zjednoczonych, Francji, Szwecji, Hiszpanii, Niemiec, Japonii, Chile, Peru, Filipin, centralnej Afryki, Rosji. Byli to pracownicy instytutów naukowych zajmujących się sprawami rodziny oraz różnych organizacji prorodzinnych. Wśród uniwersytetów podejmujących troskę o rodzinę, wyrażaną poprzez badania naukowe obejmujące problematykę małżeńsko-rodzinną i kształcenie studentów w tym zakresie, zaprezentowano: Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego (ze znajdującym się w Łomiankach Instytutem Studiów nad Rodziną i Katedrą Psychologii Rodziny w Warszawie), Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II (z Instytutem Nauk o Rodzinie), Uniwersytet Łomonosowa w Moskwie, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Grove City College Center for Vision and Values ze Stanów Zjednoczonych, Instytut Rodziny ze słowackiej Bratysławy. Przedstawicielami tych ośrodków byli: ks. bp dr Stanisław Stefanek, ks. dr Krzysztof Wolski, dr Monika Wójcik, prof. Maria Ryś, dr Urszula Dudziak, prof. Anatoli Antonov, ks. prof. Ryszard Szychmiller, prof. David J. Awers, o. doc. dr hab. Stanisław Wojtko.

Hasło przewodnie IV Światowego Kongresu Rodzin brzmiało: „Rodzina wiosną dla Europy i świata” Wskazywało ono na ogólnospołeczną wartość rodziny, perspektywy życia rodzinnego, odpowiedzialną troskę za dzieci i młodzież, a także zauważenie potrzeby zabezpieczenia warunków rozwoju rodzin i podjęcie starań w tym zakresie. Hasłami poszczególnych dni, podczas których odbywały się liczne międzynarodowe spotkania, były: „Rodzina przyszłością narodów”, „Ponad demograficzną zimą”, „Świętość rodziny” W ramach obrad kongresowych miały miejsce, wystąpienia prelegentów podczas sesji plenarnych i panelowych, szkolenia dla młodych liderów, prezentacje akademickie, wystawy, imprezy towarzyszące. Odświętym wydarzeniem było uhonorowanie małżeństw z ponad 50-letnim stażem małżeńskim, zaangażowanych w służbę pomocy rodzinie. Kongresowi towarzyszyła modlit-

³ J. M. J a c k o w s k i, *Rodziny czekają na konkrety*, „Nasz Dziennik” 12-13 maja 2007, nr 110, s. 12.

wa i stała możliwość adoracji Najświętszego Sakramentu w specjalnie przygotowanej na ten cel kaplicy. W ostatnim dniu obrad odbyła się uroczysta, grupująca wszystkich uczestników Msza święta. Polecano w niej Bogu owoce tego wielkiego światowego spotkania. Dla wielu przybyłych w te dni do Polski znaczące było znalezienie się w Ojczyźnie Jana Pawła II, by podobnie – jak mówił Benedykt XVI – „stąpić po ziemi, która go wydała, chodzić po Jego śladach, oddychać powietrzem tego kraju, zakosztować wiary jego rodaków i upewnić się, czy w niej trwają”⁴

Różnorodna i wieloaspektowa tematyka podejmowana podczas IV Światowego Kongresu Rodziny dotyczyła takich zagadnień, jak promocja rodziny będącej przyszłością narodów, rodzina jako sanktuarium miłości i życia oraz centrum edukacji i wychowania; ekonomiczny rozwój rodziny; ekonomia domowa; własność i przedsiębiorczość rodzinna; prorodzinna działalność samorządów; aspekty demografii świata; potrzeba i uwarunkowania rodzin wielodzietnych; więzi małżeńskie i rodzicielskie; współczesne zagrożenia rodziny i formy przeciwdziałania tym zagrożeniom; promocja inicjatyw prorodzinnych; godność dziecka; wyzwania bioetyczne; posługa na rzecz małżeństw i rodziny realizowana przez instytuty naukowe; sprzeciw wobec antykoncepcji, aborcji i eutanazji, opieka paliatywna w rodzinie, przyczyny i skutki bezdzietności, wiara i zjawisko duchowej odnowy rodziny poprzez ruchy i stowarzyszenia religijne. Ostatniego dnia przedstawiony został Raport z Międzynarodowego Forum Parlamentarzystów, zaś laureatom Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Moja Rodzina” zostały wręczone nagrody.

Zakończenie IV Światowego Kongresu Rodzin wiązało się z przyjęciem Deklaracji, którą poniżej przytaczam w całości.

DEKLARACJA z WARSZAWY IV Światowego Kongresu Rodzin Warszawa, 11-13 maja 2007 r.

Zebrani na IV Światowym Kongresie Rodzin, chcemy z całą mocą bronić Prawdy o rodzinie, przypomnieć jej misję wspólnoty miłości i życia, wzywać do poszanowania jej niezbywalnych praw zapisanych w Karcie Praw Rodziny^a.

Rodzina jest dziełem Boga, podstawową ludzką wspólnotą, opartą na nierozdzielalnym małżeństwie mężczyzny i kobiety, wspólnotą miłości otwartej na życie, środowiskiem, w którym poczynają się, przychodzą na świat i wzrastają nowi ludzie^b

⁴ B e n e d y k t XVI, *Śladami Jana Pawła II. Przemówienie*, Wadowice, 27 maja 2006, [w:] *Homilie Benedykta XVI. „Trwamy mocni w wierze”* (Dodatek specjalny do tygodnika OZON 2006, s. 14-15); t e n ż e, *Homilia*, Kraków, 27 maja 2006, tamże, s. 22-26.

^a Karta Praw Rodziny, przedłożona przez Stolicę Apostolską wszystkim ludziom, instytucjom i władzom zainteresowanym misją rodziny w świecie współczesnym 22 października 1983 r.

^b „Rodzina pierwszą i podstawową komórką «ekologii ludzkiej»” To w niej „człowiek otrzymuje pierwsze i decydujące wyobrażenia związane z prawdą i dobrem, uczy się, co znaczy kochać i być kochanym” Jest też rodzina „sanktuarium życia”, „miejscem, w którym

„Przyszłość ludzkości idzie poprzez rodzinę”^c, a także: „Nie ma skuteczniejszej drogi odrodzenia społeczeństw, jak ich odrodzenie przez zdrowe rodziny”^d, zdrowe – to znaczy wierne swojemu powołaniu małżeńskiemu i rodzicielskiemu.

Takie rodziny niosą dzisiejszemu światu:

- wierność Prawdzie Bożej w miejsce relatywizmu;
- prawdziwą miłość, będącą całkowitym i bezinteresownym darem z siebie, w miejsce hedonizmu;
- wierne trwanie aż do śmierci w miejsce braku odpowiedzialności za los najbliższych;
- poszanowanie życia każdego człowieka od poczęcia do naturalnej śmierci, w miejsce dyskryminacji i eksterminacji najsłabszych;
- radość z każdego dziecka przychodzącego na świat, w miejsce lęku przed dzieckiem, wyrażonym w mentalności antykonceptyjnej;
- tworzenie zdrowego środowiska wychowawczego, w którym wzrastają młode pokolenia, w miejsce fałszywych ideologii propagujących demoralizację.

I tak rodzina niesie Europie i światu „wiosnę” cywilizacji miłości i życia w miejsce „demograficznej zimy”

Jesteśmy wdzięczni wszystkim wspólnotom religijnym, które potwierdzają tę prawdę. Spotykając się w Warszawie, stolicy Polski, ojczyźnie Jana Pawła II, dziękujemy Bogu za Jego nauczanie o zamyśle Bożym wobec małżeństwa i rodziny, za wielką miłość dla rodzin, za ochronę życia oraz jego modlitwę i cierpienie ofiarowane w intencji rodzin.

Dziękujemy Jego następcy, Ojcu Świętemu Benedyktowi XVI, który kontynuuje to świadectwo Prawdy o życiu i rodzinie.

Dziękujemy wszystkim, którzy służą rodzinie, którzy jej bronią.

Dziękujemy każdej rodzinie, będącej prawdziwie znakiem nadziei we współczesnym świecie.

Dziękujemy wszystkim małżonkom, ojcom i matkom, którzy trwają w wiernej miłości i otwierają swe serca na przyjęcie nowego życia.

Zwracamy się z apelem do wszystkich:

– Kościołów i Wspólnot religijnych, aby głosiły prawdę o życiu, małżeństwie i rodzinie, potwierdzając, że jest pierwszą wspólnotą wiary i szkołą wszystkich powołań.

– Wzywamy rządzących i polityków, aby rodzina stała się podmiotem polityki jako podstawowe i niezbywalne dobro w służbie narodowi. Apelujemy, aby chronili życie każdej istoty ludzkiej od poczęcia do naturalnej śmierci, kładąc nacisk na wychowanie dzieci, które jest podstawowym prawem rodziców. Apelujemy, by chro-

życie, dar Boga, może w sposób właściwy być przyjęte i chronione przed licznymi atakami, na które jest ono wystawione, może też rozwijać się zgodnie z wymogami prawdziwego ludzkiego wzrostu. Wbrew tak zwanej kulturze śmierci, rodzina stanowi ośrodek kultury życia” (*Centesimus annus*, 39).

^c *Familiaris consortio*, nr 86.

^d Z przemówienia Jana Pawła II w Szczecinie, 11 VI 1987 r.

nić młodych ludzi przed demoralizacją i promować ekonomiczne rozwiązania prowadzące do godnych warunków życia wszystkich rodzin. Odpowiedzią na to wezwanie niech będzie ogłoszenie roku 2008 jako Roku Rodziny.

– Zwracamy się do ludzi nauki, by swoją wiedzą służyli sprawie rodziny.

– Prosimy lekarzy i wszystkich pracowników służby zdrowia, aby bronili prawa do wolności sumienia i wiernie stali na straży ludzkiego życia, szczególnie gdy jest ono najsłabsze i zagrożone.

– Wzywamy przedstawicieli mediów, by służyli prawdzie, wskazywali prawdziwe zagrożenia i potrzeby rodziny, by nieśli młodym ludziom wartości, które służą rzeczywistości, trwałemu rozwojowi człowieka.

– Prosimy młodych, aby szukali mądrości, wybrali życie, chronili swoje serca i ciało oraz wzrastali w prawdzie i wiernej miłości.

– Zwracamy się do wszystkich ludzi dobrej woli, aby byli z rodzinami i pomagali odbudować nadzieję i służyli im pomocą w trudnościach.

A wreszcie my, rodziny zgromadzone na IV Światowym Kongresie Rodzin, zwracamy się do wszystkich rodzin: „Nie bójcie się”! Bądźmy jedno! Bądźmy znakiem nadziei! Wspierajmy się nawzajem, niosąc szczęście i radość!

Nieśmy nadzieję wszystkim ludziom, by ich twórczy entuzjazm przyniósł wiosnę dla Europy i świata!

*

Prawdziwą satysfakcją był dla Polaków wybór właśnie stolicy Polski – Warszawy na miejsce IV Światowego Kongresu Rodzin. Bogata tematyka obrad, możliwość spotkania i wymiany doświadczeń osób z ruchów *pro-life*, z rozmaitych organizacji prorodzinnych oraz instytutów naukowych zajmujących się sprawami rodzin, jedność reprezentacji różnych krajów w sprawach roli rodziny, otwarta, niczym nieskrępowana manifestacja prorodzinnych poglądów – to wartości z niczym nieporównywalne. Wielkie przedsięwzięcie, jakim był IV Światowy Kongres Rodzin, mimo że dość marginalnie sygnalizowane w polskich mediach, okazało się sukcesem na skalę międzynarodową. Pamiątką dla mówców wypowiadających się na temat rodziny podczas sesji kongresowych był medal przedstawiający na awersie rodzinę, a na rewersie słowo „rodzina”, wyrażone w kilku językach świata. Całość rewersu dopełniała myśl Jana Pawła II: *Przyszłość ludzkości idzie poprzez rodzinę*. Jeden z takich medali stał się darem dla Instytutu Nauk o Rodzinie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Miałam zaszczyt przekazać go na ręce dyrektora Instytutu – ks. dr. Antoniego Tomkiewicza – podczas zebrania Rady Naukowej w dniu 5 czerwca 2007 roku.

Urszula Dudziak
Instytut Nauk o Rodzinie KUL